BREVIS NAR-
ratio Triumphi quo a Senatu
populoque Traiectensi Illustrißimus princeps Robertus DudlAEus Comes LeicESTRIVS &c. Traiecti Batauorum exceptus est Anno restitutæ salutis 1586 *quarto idus Martij.*

VLTRAJECTJ.
Henricus Borculous Excudebat.
Anno 1586.

RELIGIOSISSIMO PRINcipi Roberto Dudleo Comiti LEICESTRIO baroni de DENBIG &c. Gubernatori belgiæ generali. Iacobus Chrysopolitanus fœlicitatem perpetuam.

CVM omnis vitæ humanæ societas, omnis reipublicæ tranquillitas, ciuiumque salus, ex optimi & moderati principis prudentia, ratione & constantia dependeat, omnibus votis optandum est, deusque perpetuò rogandus, vt talis princeps rerum gubernaculis præficiatur, qui rempublicam saluã, incolumemque retinere omnibus neruis intendit: qui sacrosanctam religionem colit, amplectitur, amat, cuius mens & voluntas tota in populi sibi commissi salutem coniecta est. Non ergo iniuria plus quã ciuilibus bellis attrita & accisa Belgia, fœlicior nunc habenda est, quod singulari dei beneficio principem nacta sit, qui nihil æque habet in votis, quàm ægras Labentesque Belgiæ partes resarcire, optimorumque heroûm, veluti Moisis, Ezechiæ, Iudæ Machabæi, aliorumque exemplo, ad verum dei cultum promouendum, schismata & dissidia extirpanda, salutem populi conseruandam, sartam tectamque concordiam retinendam totus incumbit. Profecto non sine supremi numinis prouidentia, amplissim e vestræ CElsitudini rerum gubernacula delata sunt, vt tu, velut alter Hercules. in tollẽdis mõstris suppetijsq; ferundis nobis non desis, verum tempestatum fluctibus propè mersos in tutum portum euehas. Hac spe de Amplitudine vestra concepta, tuus exoptatissimus in hac Vrbe aduentus, quanta omnium animos lætitia perfuderit, vix credibile est, ex vultu tantum egregias animi tui dotes & heroicam magnitudinem præ se ferente, spes futuræ libertatis non

mediocris, ciuibus affulgebat, comitate dulcißimoque oculorum aspectu omnium beneuolentiam conciliabas. Et licet pompæ apparatusq; quos in Celsitudinis vestræ aduentum S P Q T R A. fieri curauerat erant tenues nec satis pro vestra Amplitudine recipienda magnifici, credo tamen si ciuium pectora cernere coram licuisset, non maiorem alacritatem, propensiora studia, & affectus ostendi vestræ Celsitudini potuisse dixisses. Cum autem animum subijsset dubitatio, cui potißimum exiguum hunc nostrum laborem dicarem, eum Magnificentiæ vestræ (in cuius gratiam hi qualescunque triumphi sunt exhibiti) merito deberi duxi, qui si Celsitudini vestræ aliquo modo fuere grati, eidem hoc nostrum munusculum non ingratum fore, nobis certò persuademus. Traiecti. anno partæ salutis 1 5 8 6 quarto idibus Martijs.

4.

Apparatus Tituli, inſcriptiones & Spectacula in aduentum Generoſiſsimi Roberti Dudlæi, Traiecti exhibita.

Vbi religioſiſſimus Princeps equitatu comitatuque regio ad portā albarum virginum perueniſſet, a Prætore aliiſque vrbis optimatibus Claues Ciuitatis ei ſunt oblatæ

Erant autem in foro boario geminæ erectæ pyramides, plus minus octoginta pedum altitudinis, in Stylobate obeliſci angliæ reginæ ſacri hic erat inſcriptus titulus

D. O. M.

Inuictiſſimæ Angliæ Franciæ Hyberniæ Reginæ Eliſabetæ fidAEi Patronæ Belgiæ aſylo S.P.Q. TRai. Sereniſſimæ regiæ Maieſtati deuotiſsimi dedicabant.

In dextra ſtylobatis facie legebatur diſtichon annum continens.

Belgica ſceptra iuuat miſere lacerata tyrannis,
Et fouet auſpiciis ELISABETA ſuis.

Item

Aſpice res noſtras, placidam poſt bella quietem
Ore deus Aequo belgia tota rogat.

In poſteriori pyramidis parte, Samſonis hiſtoria
Leonem diſcerpentis extabat, hac inſcriptione.

Mel leo Samſoni diſcerpto vt præbuit ore,
Fortia dulce decus parient ſic facta Liceſtro.

Sub Samſone legere erat.

Immanem vt Samſon diuino marte Leonem
Vincit, & ex roſtro dulcia mella legit.
Sic etiam indomitos bello proſternat Iberos.
DudlAEVS Martis dexteritate potens.

In vtroque latere Carmina partim germanice,
partim latine ſcripta erant,

Horrendo Troiæ ſuperante decennia bello,
Et tanto rerum miſerarum turbine fractis,
Militiæ dux eſto piæ DudlAEe, iuueſque
Arma, feros contra quæ belgia ſumſit Iberos.
Nam das aduentu, dubijs ſolatia rebus
Certa tuo, nec non finem tua dextra malorum,
Hoſte triumphato, nobis promittit, & almam
Reſtituens pacem, Saturnia regna reducet.
Veſtraque, per populos, nunquam peritura feretur
Fama, tibi athereas attollens nomen ad auras.
Hæc igitur celebres vrbs quos tibi ſpondet honores

Accip

Accipe fronte hilari: Vestris & iunge britannis
Belgica regna precor, non excepisse pigebit
Nos gremio regina tuo, sociasque dedisse
Vicinis dextras populis, tibi fœdere nexis

Item

E dese roose als balsem soet om ruycken/
L ieffelick wilt ontluycken: over onse erven
I n u winnen wy honich/ wyt u wy suycken/
S proten waer door wy ghesontheyt verwerven
A il toonden die Velu schoon haer roock dese ons sterven
B ederven: wantse inde start fenijn: heeft
E n smoort ons bvekens die soeckende conserven
T ot die roose swermen/ wantse medecijn: geeft.

In fronte prædicti obelisci Iudith cum hac in-
scriptione depicta fuit.

Vt caput abcidit Iudæa Virago Tyranni,
Sic pereant hostes Elisabetha tui

In alteræ vero pyramidis stylobate hi extabant ar-
ticuli.

Exoptatissimo aduentui.

Illustrissimi principis Roberti Comitis Leycestrij,
baronis de Denbig &c. belgiæ Gubernatoris
Generalis inaugurati gratulantes Vtriusq; fa
uentes Traiect. Dñi ordines Po.

In dextro stylobatis Latere hoc distichon annum
continens videbatur.

Bello fracta graui dulci respiro sub vmbra
Tecta rosæ folijs belgia purpureæ.

In sinistro sic

Da deus afflictum tandem miserate popellum
Tristia post belli tempora pace frui.

Frons obelisci referebat palladem hoc elogio.

Vt gladio Pallas Sophiæ dea pollet & arte,
Sic vtrisque potens belgas regina tuere

In parte posteriori contemplandus erat Hercules catenis cerberum trahens cum hoc carmine.

Cerberon Alcides domuit, DutlÆe Tyrannis,
Haud aliter victor dominare Roberte superbis.

Infra vero

Monstra feras, Stygijque canis tria guttura, mille
Lernæi extinxit capitis Tyrinthius angues:
Herculis at superat virtus Dudlæa labores,
Illos nam vates olim finxere iocose,
Monstra hæc, hidras belgis hæc vincula tollet.

Et hæc erant Priamidi inscripta.

Florigeras fœcundat aves & diuite cornu
Præbet melliferas Elisabeta rosas.

Crabronesque feros nostris rosa regia regnis
Arcet, & infestis est inimica lupis.

Item

Infaustis exhausta diu iam belgia bellis,
Hispanum renuens læsa subire iugum.
Cum nec libertatis ad huc spes vlla nec vllum
Adforet auxilium, mersa repente foret.
Ni Regina graues miseræ miserata labores,
Anglia quam genuit Elisabetha rosam,
Non ignara mali, miseris succurrere pulchrum
Duxisset, precibus belgia mota tuis.
Protinus huc fidum Dudtl Æum diua Robertum,
Finiat auspicijs qui pia bella suis
Euocat, insignem pietate annisque verendum
Et multa clarum militis artis ducem
Aeternamque sibi famam pariturus in vrbe hac
Multorum precibus sæpe vocatus adest.
Eia igitur comitis celebretur fama Licestri,
Votaque sint votis consona nostra suis.

Non procul ab his obeliscis eminētiori loco Fides venusta virginis forma stans, candidāque sinistra vlna fouens catellam dextera manu principi vrbem iam ingresso offerebat officioseque annulum ostentabat infra hanc singulis Stilobatis lateribus Concordia, Fortitudo, Prudentia, Honos, hoc elogio depictæ extabant

Concordia Fortitudinis, Prudentia Honoris parens.

Infra vero hic erat titulus

Genero/

Generosißimo heroi Roberto Dudlæo Gubernatori Generali Fidem qua hactenus vrbem defendere offerentes capitanei signiferique Tra. posuere.

In foro palatino Petrus a Sypenes œnopola ciuis egregius sub vineam quæ vmbra amoenißima domum refrigerat, vrsum gentilitium Dudlei insigne dependerat hoc addito carmine.

Vrsus ad arboreum cohibent quem vincula truncum
Est gentilitijs stemma Roberte tuis
Quod Dudlæe tuo doceat stratagemate fortes
Cogi posse, animo sint licet vsque fero.
Hæc veterum decora alta patrum nos omine firment,
Proficiant belgis, hostibus officiant.

*Ante curiam, Ciuitas Traiectensis forma decoræ mulieris conspiciebatur cui quatuor adolescentulæ qua*tuor vrbes quas minores vocant designantes vtrumque latus claudebant.

Quarum primaria sic loquitur

TRAIECTVM.

Salue Dudlææ stirpis generosa propago
Gratus ades mæstis certa Roberte salus.
Ancora sacra ratis collisæ, portus, & aura
Huc Rosa quem misit Regia gratus ades.

AMISIFORDIA.

Fallor? na incipiunt vires in membra renaſci,
Languida quis medica Roborat oſſa manu?

RHENA diſticho annum continente.

Dudlæus venit, ecce datur præclara tueri
Ora, ſalus moeſtis hæc inopina venit.

MONFORTIVM.

Numina quæ cælo properant deſcendere ab alto,
Veſtibus in niueis quas ego cerno deas?

BATAVODVRVM

Cana fides, pietaſque virum vt comitentur euntem
Iuſtitiæ & ſanæ relligionis amor.

POſt has ſtabant ſeptem adoleſcentes inſignſa tenentes principū, quos Adeboldus antiſtes magnificus, volente Henrico Imperatore Auguſto conuocari olim Traiecti iuſſerat, inter quos erat dux Brabantorum dapiſer Traiectini Epiſcopi, Geldriorum princeps venator. Hollandorum comes magiſter equitum, Comes Benthemius Ianitor, Comes Cuiickenſis pincerna. Comes Goranus ab armis: tanta tum erat Vltraiectinorum auctori tas & poteſtas, vt annales Hollandiæ abunde teſtantur.

*In platea veteris cœmeterij in æditiori loco Iuſti*tia ſtabat velatis oculis, altera manu bilancem altera gladium tenens hoc diſticho appoſito.

Iuſtitiæ populos æquali lance gubernans,
Enſe tuere bonos, enſe malos cohibe.

Fœlicibus ANtonini Pij IMperato-

*ris Augusti vrbs Traiect. condita auspicijs, foeliciori-bus Dagoberti Franciæ regis christianismo donata, Ca-*roli marteili ope incredulis Phrisijs profligatis liberata, Henrici Imp. Aug. Danis expulsis aucta & restaurata, ElisabeThæ Angliæ reginæ tutela, se fœlicissimam futuram spe non vana confidit.

In posteriori vero Basis parte hic titulus

Diuæ Elisabethæ Angliæ Franciæ Hiberniæ Reginæ, diuinitus instauratam religionem, contra omnes hostium insultus propugnaturæ, defensuræ, vindicaturæ, a qua, nihil non religiosissima principe dignum exspectant tres Traiect. ordines dedicabant.

*Ante portam aulæ Generosissimi comitis Adolphi Guber*natoris, Optimè de republica meriti, prouinciasque quas suscepit defendendas, magna cum laude administrantis, erectus erat arcus triumphalis, in quo, Iouem aquilæ insidentem, cernere erat, Hoc inscripto, symbolo.

ζεύς ἀετορ εἵλετο

In Zophoro hæc disticha legebantur.

Impauidis veluti trepidas Iouis armiger alis
Insequitur volucres, vnguibus atque rapit.
Haud aliter soeuos debellet Adolphus Iberos,
Nam proles aquilæ est ter generosa nouæ.

In pa

In palatio Diuæ Mariæ spectaculum exhibebatur, in quo Leo Belgicus saucius grauiterque vulneratus, opem medicam implorabat, quem adolescentula Serenissimam Angliæ Reginam designans in suam fidem & tutelam recipiebat, addito hoc conuenienti symbolo.

Belgici Leonis Medica.

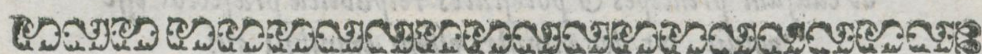
*In basi spectaculi hoc onomastichon gratulatorium car*men gallicè descriptum erat.

R edoutable en armes a tout vertu nè
O r est arriue, Robert prince tresexcellent
B ien sagement, belgia sera gouuerne
E t la guerre mene, par lui heureusement
R epos, tranquillite, secours, allegement
T rouuerons vraiement, par sa prouesse
D e sire sans cesse, auons longuement
V oir icy present, sa tresnoble hautesse
D ROIT ET LOIAL, muer en aage & sagesse
L Aquelle s'adresse, en grand honneur & vertu
E nuers nous, pourquoi crions en liesse
T u sois la bien, & mieux que bien venu.

Et hoc retrogradum idiomate germanico carmen

Ver

Verhuecht v belgia en maeckt iolÿt
Ontbonden zÿt ghy onder haest zÿnde ghebrocht
Duecht gheschiet v wonderlÿck wort ghy beurÿt
Gheuonden ghy hebt die vrÿhept die ghy socht
Ghesonden v is graeff Licester wÿselick bedocht
Voorspoedich sal hy tnederlant regeren
Bloedich oorloch wechneemen en doen cesseren.

Ante augustam AEquitum ordinis

Teutonici domum, vbi Cæsares reges & principes diuerti consveuerunt, principis hospitium, arcus triplici transitu peruius erat erectus, in Zophoro hoc continens distichon.

Ingredere o' princeps christo duce & omine LÆto.

Quo te cunque feret tua virtus i pede fausto.

In summitate arcus Ceres, Rhenusque grandæui viri for ma depictus extabat, hoc apposito tetrasticho.

Secure arua colant, terris dent semina tuti,
Frugiferis fœcunda Ceres quos ditat aristis
Agricolæ, per prata boues, errentque bidentes,
Munere Dudlæi tutum pecus omne vagetur.

Faxit

14.

FAxit deus optimus maximus, vt his auspicijs ex puriſſimo amoris fonte profectis, principis erga nos beneuolentia indies magis accreſcat, eumque erga ſubditos ſuos induat amorem & affectum, qualem ſibi paterfamilias in ſuos liberos ſumit, vt (deo duce) alterum eum Gedeonem experiamur, qui ægras propeque collapſas reipublicæ partes fulcire, omnes in eadem iuris æquitate continere, facilemque ſe in rebus cognoſcendis præbere queat, Quod vt velit & poſſit, præſtet ſupremus rerum monarcha, qui teſte apoſtolo eã ob cauſam principes & poteſtates reipublicæ præfectos eſſe voluit, vt dei miniſtri eſſent omnibus qui recte agerent, in gloriam: qui ſe vero vitijs & flagitijs dederent in peccati vltionem & vindictam.

Proſopopeia Vrbis Traiectenſis ad principem Mauritium Comitem Naſſauium &c. Hollandiæ Zelandiæ & Friſiæ Gubernatorem fortiſſimum.

M actæ animi princeps heroibus ædite longa
A uraicis ſerie, qui veram relligionem
V irtutem & teneris qua te pater imbuit annis
R ite colens, animumque gerens curamque paternam,
I ngredere auſpicijs genitoris moenia dextris
T ecta tui quondam, quem ſæcula nulla tacebunt.
I lle fuit noſtri cuſtos fidiſsimus agri,
V exataſque malis vrbes populoſque Leuabat,
S ic facito, o princeps, patriæ virtutis imago.

15.

Oratio qua Iacobus de Pottere Ordinis Senatory vir, cum doctus tum facundus principem S P Q Traiect. nomine excepit.

ILLustrissime Princeps, Senatores, Tribuni, Respublicaque Traiectina, qua fieri potest modestia manus vestræ excellentiæ deosculantur: Cuius diu auidissime desideratum aduentum deuote gratulantur. Ingentes Deo Opt. max. grates persoluunt quod oculis diuinæ suæ Clementiæ, afflictas Belgiæ Prouincias respexerit, animumque Serenissimæ Angliæ reginæ excitarit, vt has in suam fidem ac tutelam prouincias reciperet. REs profecto laude memorabili, famaque nulla ætate obliteranda dignissima. Sacræ Regiæ maiestati ex intimis pectoris penetralibus immortales agentes gratias, quod pro suo beneuolentissimo erga has prouintias studio & affectu, vestram magnificentiam, patriæ e summo discrimine liberandæ idoneam delegarit. Vestræ quoque excellentiæ gratam animorum deuotionem exhibentes, quæ tam arduam tantæque molis prouinciam suscipere non recusarit. Maximè vero quod placuit vestræ Celsitudini ad hanc nostram ciuitatem belli incommodis vicinissimam iter arripere, vt cum bellicis tum publicis difficultatibus commodius oportuniusque prospicere queas. Qua de causa S P Q Traiect. ob tanta beneficia, tamque præclara merita se Celsitudini vestræ multis nominibus obstringi, ingenue fatentes, ad præstandum Regiæ Maiest. vestræque magnificenciæ, debitum honorem, fidem & obsequium, fortunas suas omnes, vitamque impendere suæ Maiestatis, vestræque Celsitudinis seruitio, Liberæ animi deuotione offerunt. Augustissimam numinis supremi maiestatem denique obtestantes, vt pro sua clementia arduos Anglicæ Maiestatis conatus, heroicasque vestræ Celsitudinis virtutes, bene fortunet, ad nominis diuini sui gloriam, Ecclesiæ incrementum, æternumque Regiæ Maiestatis, vestræque Celsitudinis decus, belgiæq; afflictæ solamen.

Errata sic corrigito

Pag. 1. lege 11 Cale. Aprilis pag 2. lege 9 cal Apri. pagina 4 leg. Hęc hydras, monstra hæc.

116